

KULTUR

Nyt fortælleprojekt viser Flade som en blomstrende kulturby

Med støtte fra Region Nordjylland samler lokale kræfter i Flade nu gamle egnshistorier og giver dem nyt kunstnerisk liv gennem tekst, dans, skulptur og musik. Ifølge Marianne Bay Jensen, en af drivkræfterne bag projektet, sætter initiativet endnu engang Flade på kortet som en kulturby, der skiller sig ud på øen.

Billedet er fra et tilsvarende projekt på Sydmors. Fotograf: Elsebeth Dyekjær Kruse

Af: Katrine Hedegaard
17. december 2024 14:51

FLADE: Gennem tiden har Flade virket som en magnet på kunstnere. Måske er det den smukke natur, det kuperede landskab, højskolen eller fjorden, der har trukket kreative sjæle til byen – og fortsat gør det. Nu bliver Flade igen centrum for et kulturprojekt.

Det hele sker med støtte fra Region Nordjylland – og et stærkt lokalt samarbejde mellem Fælleshuset Agoraen, Menighedsrådet, Forsamlingshuset og Højskolen Mors.

I Flade gemmer mange af de gamle historier sig hos de ældre borgere, men nu skal de indsamles og bevares, inden de forsvinder. Med en bevilling på 25.000 kroner fra Kulturpuljen i Region Nordjylland har lokale kræfter sat gang i et ambitiøst initiativ.

Bag projektet står blandt andre Else Mathiassen, en erfaren fortæller, danser og leder af Fortælle Akademiet på Højskolen Mors. Else har gennem flere år arbejdet med at indsamle og formidle lokale fortællinger og har tidligere været forstander på Vestjyllands Højskole. Hun er kendt for sin evne til at bringe historier til live og skabe fællesskab gennem fortællinger. Som morsingbo har hun en særlig tilknytning til øen, men også en nysgerrighed efter at dykke dybere ned i de historier, der binder lokalsamfundet sammen.

- Jeg stammer fra Mors. For mig personligt er det her en vej ud på den ø, jeg er født på. At få mulighed for at samle historierne her er en gave. Det er fortællinger, som ellers ville gå tabt, siger Else Mathiassen og tilføjer:

- Det er en vigtig opgave. Vi ved, at der er så mange fine historier fra Flade, men de gamle, der kan fortælle dem, tager dem med sig, når de dør.

Fortællinger, kunst og fællesskab

Første skridt i projektet bliver en fortælleeftermiddag i Agoraen den 21. januar 2025. Her er forskellige lokale stemmer inviteret til at fortælle – der kommer blandt andre en tidligere kroejner, en købmandssøn og en skolelærer. Alle deler de små fortællinger fra fortiden i samtaler med Else Mathiassen. Historierne bliver optaget på lyd, så de senere kan få nyt liv i form af tekst, dans, musik og andre kunstneriske udtryk.

En vigtig del af projektet er også møbelsnedker og kunstner Tore Beck Carstensen, som bor og arbejder i Flade. Tore er kendt for sine store træskulpturer, støttet af Statens Kunstfond, og for sit arbejde med design, farver og former.

Marianne Bay Jensen, formand for valgbestyrelsen i Flade-Skallerup Sognes Menighedsråd, der også er en central drivkraft i projektet fortæller:

- Vi tænkte, at det ville være sjovt at få et varigt aftryk i form af en skulptur, fortæller Marianne Bay Jensen. Det er meningen, at skulpturen skal kunne stå forskellige steder i byen og få folk til at spørge: Hvad er det? Hvad handler det om?

Marianne lægger vægt på, hvordan projektet skaber både kunstnerisk og social værdi:

- Det her projekt betyder rigtig meget, både for samarbejdet mellem foreningerne og menighedsrådet, og for sammenhængskraften i Flade. Det sætter også igen Flade på kortet som en kulturby, der er lidt anderledes end så mange andre her på øen.

Else Mathiassen er som nævnt ikke ny, når det kommer til at samle og formidle lokale historier. For et par år siden stod hun bag et lignende projekt på Sydmons, hvor hun blev hyret til at indsamle fortællinger og videreformidle dem til lokalbefolkningen. Projektet blev igangsat af flere sogneforeninger, der ønskede at bringe egnens historier frem i lyset.

- Der fortalte jeg over tre aftener forskellige egnshistorier, som jeg havde indsamlet på Sydmons. Jeg stammer fra Mors og bor her stadig, men i min opvækst kom jeg ikke så meget på Sydmons, så det var en gave for mig at lære den egn at kende, fortæller Else Mathiassen.

Et varigt aftryk

Historierne fra Flade skal ikke blot gemmes som lydfiler og tekster. Marianne Bay Jensen forklarer, at skulpturen – som Tore Beck Carstensen skal lave – vil være et synligt symbol på projektet og samtidig give anledning til samtale i hverdagen.

- Det er ikke alle, der går ind på en hjemmeside for at høre gamle fortællinger. Men en skulptur, der står ved Agoraen, ved forsamlingshuset eller måske på kirkegården, bliver en naturlig del af hverdagen. Den kan vække nysgerrighed og få folk til at tænke over, hvad historierne betyder for vores by, siger hun.

To store events

Når fortællingerne er samlet og bearbejdet, inviterer projektmagerne til to begivenheder: én aften i forsamlingshuset og en sommerbegivenhed på kirkegården i Flade. Else Mathiassen ser frem til, at historierne bliver levende i nye former og inspirerer både gamle og unge.

- De her historier besjæler vores liv og giver os en kærlighed til det sted, vi kommer fra. Måske kan vi genkende os selv i dem - eller også lærer vi noget nyt. Begge dele er værdifuldt, siger Else.

Marianne Bay Jensen supplerer og slutter:

- Det her projekt handler også om os som fællesskab. Vi har mistet mange ældre borgere de seneste år, og nu er det ved at være oppe over, hvis vi skal redde de historier, som ellers aldrig bliver fortalt. De er en del af vores lokale kulturarv.

